

کابل

نفسیات

معلومات و ذکاوت

نگارش غلام جیلانی خان جلالی

نظر به تحقیقات جدید علم النفس : صفت ممتازه نبوغ و عبقریت را اسان بوسیله معلومات علمی و ذکاوت یا تنها ذکاوت میتوان دریافت نمود ، علمای علم النفس فیلاً عقیده داشتند که معلومات و تجربه نسبت بذکاوت در حل مهمات زندگی بیشتر فوقیت دارد بلکه علم و ذکاوت را لازم و ملزوم همدیگر میدانستند ، اما باثر تتبع و استقراء : تحقیقات تازه ثابت نمود که شتون پیچیده حیاة یا معمای فطرت را زودتر از تجربه کاران ، اذکیای نیز هوش عالم که از سن ۳۰ و ۴۰ هم تجاوز نکرده باشند خوبتر حل و فصل کرده میتوانند ، زیرا از تراجم نوابع و اختراعات عمیرالمقول آنها معلوم شد که اذکیا دارای چنان قوه خداداد خیالی میباشد که تمام شتون مغلق اجتماعی را تنها بانگاه همت و ذکاوت خود گره کنائی میکنند ، امثال ادیسون مخترع بزرگ بشریت در غرب و جرسی زیدان موافق و نویسنده معروف مصر در شرق با داشتن تحصیلات با لکل ابتدائی بوسیله ذکاء و فکر نیز هوش خود شان عبقریت خود را بدنیای وقتی معرفی کردند که دو برابر علمای دیگرای محض شناخته می شدند حتی ابنای وطن او ادیسون را موجد هزار اختراع میخوانند .

علمای عقیده دارند که سن شیخوخت از ۶۵ یا ۶۰ سالگی شروع میشود و شك نیست که هر چند انسان دو سن خود بیشتر برود معلومات علمی و تجارب زیادی را فراهم میکند لاکن

اثر زی عقلی او در اوایل مرحله سوم حیات با انحطاط آغاز میکند « و بشره رئیس انجمن پیشرفت امریکه در یک کنفرانس بسکو لوزی خود اظهار نمود: اگرچه حصول تجربه و معلومات بعد از سن ۲۱ سالگی ممکن است اما نشاط عقلی در سن مذکور بانتهای خود میرسد، البته بعضی نوابغ تاریخی مانند فیلسوف « ائنتاین » در پایان حیات خود کسب شهرت نموده اند ولی اگر در ترجمه زندگی آنها غور شود ظاهر میگردد که آنها در ادوار ابتدائی حیات استعداد نبوغ و عبقریت داشته لاکن تنظیم افکار و ترتیب نتایج آن سالهای زیادی از زندگی آنها را بخود مستغرق ساخته تا وقتی شهرت نیافته اند که بسن شیخوخت نرسیده اند.

دی ونسی رسام بزرگ تا فرصتی مشهور نگردید که تصویر آخرین او مکمل نشد زیرا در رسم و برجستگی تصویر مذکور مدتی ۱۴ سال بسر برد.

« دانت » شاعر معروف اطالیه الی زمان انتشار نشیده هزلیه: اثر بزرگ خود که مدتی بیست سال حیات او را بخود مشغول ساخت نام نداشت.

داروین فیلسوف تطور تا زمان نشر کتاب (اصل انواع) که مدت ۳۰ سال کامل دران رنج کشید معروف نگشت.

هکذا بسیاری از نوابغ تاریخی در اثنای تحصیل بدرجات عبقریت رسیده بودند اما بعد از آنکه در تنقید افکار خود شان مدتها - بپری ننوده اند اخیراً در زمان نشر آثار پادوار انحطاط قوای فعاله خود هارپه شیوخ و عیبه لرزیدن شناخته شده اند.

ازین شواهد معلوم میشود که ذکاوت در اکتساب عبقریت نسبت بداشتن معلومات و تجربه لازم تر است چه انائیکه بسبب ذکاوت خود معروف عالم گردیده اند تعداد شان به نسبت نوابغیکه بعد از تحصیلات عالی و تجارب شهرت یافته اند بیشتر است.

لذا نبوغ و عبقریت بر اساس ذکاوت ریخته شده نه بر معلومات! وارا کین فنون در عصر حاضر اذکیا میباشد.

میگویند جفر سون (رئیس سوم ولایات متحده) در زمانی باوج شهرت رسید که رئیس انازونی انتخاب شد و تمام علما بیکه ترجمه حیات او را از روی تنقید تبع نموده اند تسلیم میکنند که بهترین اثر برجستگی او بیان استقلال بود که در اوایل دوره چهارم حیات از خود بیاد کار گذاشته، بعد از آنکه معلومات او وسیع و پخته تر گردید کدام اثر بزرگتر از وی ظهور نپوست.

اسکندر به نیروی ذکاوت بسن ۲۵ سالگی با وج کمال خود رسیده بدار بوش غالب شد -

انیال بسن ۲۹ سالگی مهم ترین کار نامهای عسکری خود را نشان داده جبال الب را عبور نمود - قیصر در عشره پنجم حیات خود بلاد گول (فرانسه) را تسخیر نموده اسپانیه را قبل از سن ۴۴ سالگی بتصرف خود آورده بود که امپراطور خوانده شد .

گذشته بران اگر ما بعضیهای قرون جدیده استشهاد و رزم می بینم که نا پلینون بآثر ذکاوت فوق العاده خود غالب قسمت فتوحات عسکری خود را در سن ۳۰ سالگی حاصل نمود که از انجمه « محاربه لودی و معرکه اوستر لیتز » بلند ترین فیروز مندی او بود .

ما انکار نداریم که بعضی عظمای بشریت بکار نامهای تاریخی خود و قتی اقدام نموده اند که ظرف سن آنها از معلومات و تجربه ملو بود ، مثلاً استاد فروید فیلسوف معروف آلمان در سن ۷۰ سالگی در علوم عقلی و نفسی مباحث بلندی را در صحنه نمایش افکار طرح می نماید ، اما فراموش نباید کرد که مشارالیه نیز کتاب (تفسیر الاحلام) خود را در سن ۴۰ سالگی توزیع نمود . اینکه استاد فروید ، بعد از سن ۷۰ نتایج فلسفه خود را بعالم اهدا میکند اثر چنان عبقریت است که از عاطفه بزرگ ذکاوت نشئت نموده بر علاوه . . .

اگر حیاة دیگر نویسندگان و شعرای بزرگ بشریت را تتبع نمائیم آثار قلبی و اشعار آغاز برجستگی آنها را چون با ذکاوت توأم بود با محدودیت زمان شیخوختشان دارای فرق بزرگی خواهیم یافت ، البته اینهم ثابت است که غالب کاروانیهای خارق العاده ژنیها بعد از منتصف حیاة از روی تجربه و اطلاعات متین تر بوده اما شاهکارهای زمان ابدای نشئت ایشان از حیث عظمت از همان آثار تجربهئی آنها کمتر نه بلکه از روی تاثیر در اجتماعات فوقترجیده میشود .

در عصر حاضر هیچ شاعر و مولفی را نمی شناسیم که دارای اثر بزرگی بوده و در آغاز نشئت به آن آغاز نکرده باشد - ادیسون مخترع بزرگ عصر خود طوریکه ما پیشتر ذکر نمودیم اگرچه تا سن ۹۰ زندگی نمود و کار کرد اما اگر ما تاریخ اختراعات او را مطالعه کنیم مهم ترین آثار مشارالیه چراغ برقی ، و فونوگراف و ناقل کاربونی : (Carboniransmitte) و غیره بود که در چهارمرحله اول حیاة خود آنرا ایجاد نمود .

استاد (و تلون دیفیز) رئیس تحریر (مجله خدمت علمیه امریکه) میگوید غالب قسمت اختراعاتیکه تا امروز در دسترس بشر گذاشته شده زاده افکار نوابغ و محصول دماغ اذکیاست مثلاً « گالیلیو » (اسرار رقص) را در سن ۱۷ سالگی کشف نمود ، (بر کنز) بعمر ۱۸ رنگ صنعتی (ارجوان انیلی) را استنباط کرد . (نیوتن) کتاب معروف ریاضیات خود را در سن ۲۰ وضع نمود ، (مادام کوری) بمساعدت شوهر خود در سن ۳۱ رادیورا اختراع کرد (هرتز) امواج بی سیم را در سن ۲۳ کشف نمود .

سر همفری دایفی ، عنصر : بوتاسیوم و سدیموم و چراغ محفوظیکه بوسیله آن معادن تحت الارضی تنویر میشود در سن ۲۳ سالگی و عالم فرادای که با اول الذکر مساعد بود در سن ۲۲ حیاة خود نظریه مباحث اکتشافات عجیب خود در شعبه برق معروف گردید ، (وزارت) از سبب مولفات موسیقی خود بسن صغارت عالم را بد هشت انداخته در سن ۳۰ سالگی در گذشت - ابن نابغه (۷۶۹) چنان منظومه های را از خود بیادگار گذاشته که بزرگترین اثر موسیقی عالم بهمار است .

موسیقی معروف : (فیبر) مولفات برجسته (اوپرا) را بمراحل سوم و چهارم عمر خود بعالم اهدا کرده - (شوپرت) قطعه بزرگ موسیقی را در سن ۱۱ نظم نموده قبل از ۳۲ وفات نمود - مندلسون منظومه موسیقی معروف خویش را در سن ۱۷ تالیف کرده علمای بزرگ فن را از بلاغت منظومه خود بحیرت انداخت .

شهرت میخائیل اخلو : مصور بزرگ در آغاز نشئت بعالم منتشر گردیده در سن (۳۳) باب رومانقاشی کلیسای سکستین واتیکان را بامشارایه قرار داد نمود .

را فابل : عالم فن را در سن ۲۷ از تصاویر بدیع خود مورد حیرت قرار داده بسن ۳۷ سالگی درگذشت - شاعر (برامانت) بزرگترین ادیب امریکا بسبب اشعار بلند خود عالم انگلیسی را بحیرت انداخته قبل از سن ۲۰ فوت نمود .

میگویند (برامانت) قصیده خالده thanatoqsir خود را در سال ۱۷ عمر خود تالیف کرد . علاوه اگر مادرین مقاله تمام اکتشافات و اختراعات و مولفات و منظومها و هموم جوانب افکار برجسته عظمای تاریخی بشر را که قبل از سن شیخوخت از آنها ظهور نموده احصایه بگیریم موضوع محریرما بطول می انجامد در بنمورد اعتراف باید کرد که ذکاوت در انسان فطری است که بسن خوردی ظاهر و به مرحله سوم حیاة تکمیل میگردد .

البته سبقت در سن بر تجربه و معلومات انسان می افزاید لکن در حالیکه ماذ کاوت و معلومات را باهم مقابله نمائیم مزیت ذکاوت ظاهر و بزرگترین اثریکه از انسان در اجتماع ظاهر میشود اثر هوش و ذکاوت است نه از تجربه و اختصار !

اشتباه نباید کرد که معلومات و تجربه در حیات انسانی قیمت بزرگی ندارد بلکه درین مقاله اینقدر تصریح میشود که تاثیر ذکاوت به نسبت تجربه بزرگتر و برتر است و بس !
ما افراد داریم که بعضی نوابغ عالم بحسب خود ها نیز در زمانی موثر ثابت شدند که از سن نشئت گذشته بودند لکن اگر ماتراجم احوال اینطور نوابغ را به نظر تنقید مطالعه کنیم می بینیم که در ادوار مختلفه زندگی عوامل مخصوصی در آنها اثر نموده که اثر ذکاوت در زمان نشئت و کهنوت و اثر معلومات بزرگتر و عالم بسبب ثانی از اول بیشتر محفوظ گردیده است :
از امثال اینطور اشخاص عالم جاتون است که ادوار زندگی او را مابہ چهار دوره متمایز تقسیم کرده میتوانیم مثلاً در دوره اول (یعنی در حالیکه تا سن ۲۸ میرسید) هیچ کاری کرده نتوانست زیرا اکثر اوقات او در مسافرتها و سیاحت و تحریر رومانهای خیالی گذشت. در دوره دوم یعنی (در خلال ۹ سال ثانی) در علم (طبقات الارضی) معروف عالم گردیده در علم معادن نابغه ثابت شد .

در دوره سوم (از سن ۴۷ - ۶۴) در مباحث وراثت مصروف گردیده در عصر خود از بزرگترین نوابغ بحساب آمد . بدوره چهارم زندگی خود بعد از سن ۶۴ بزرگترین کارهای عالمانه مخصوص خود را بواسطه خطوط انگشتان در تحقیقات شخصییه از خود بروز داد لکن مانند این نابغه که در سن ۷۰ عالم اجتماع را از عبقریت خود به نسبت آوان نشئت و کهنوت بیشتر مستفید گردانیده باندازه کمترین که ما نمیتوانیم در وضع قواعد عامه بوجود آنها استدلال ورزیم .

